

ТВОРЧИСТЬ ГАННИ ГАВРИЛЕЦЬ ЯК НОВИЙ ЕТАП РОЗВИТКУ УКРАЇНСЬКОГО ХОРОВОГО ВИКОНАВСТВА

Федорченко Валентин Кузьмич,

викладач кафедри мистецької освіти
Житомирського державного університету імені Івана Франка
ORCID ID: 0009-0000-6398-0585

Стаття присвячена комплексному дослідженню хорової творчості видатної української композиторки Ганни Гаврилець у контексті еволюції національного музичного мистецтва зламу XX–XXI століть. Актуальність роботи зумовлена значним впливом доробку мисткині на формування сучасного репертуару та модернізацію виконавської культури хорів. У дослідженні визначено, що творчість Ганни Гаврилець постає як якісно новий етап, де традиційні національні джерела (фольклор, духовна монодія) органічно синтезуються з новітніми композиторськими техніками – сонористикою, кластерною фактурою та авангардним гармонічним мисленням.

Проаналізовано жанрову палітру творчості композиторки, виокремлюючи духовні концерти, літургійні твори, фольклорні дійства та хорові мініатюри. Особливу увагу приділено концепції «психологізації сакрального простору» у духовній музиці, де акцент зміщується з обрядовості на інтимний діалог особистості з Богом. Встановлено, що впровадження симфонічного мислення у хорові партитури та використання розширених вокальних технік (глісандо, шепіт, «білий» звук) стали справжнім «технологічним проривом» для українського виконавства.

Обґрунтовано, що творча спадщина Ганни Гаврилець постає як фундаментальний чинник збереження національної ідентичності в умовах глобалізаційних процесів, оскільки її музична мова не лише актуалізує архаїчні пласти культури, а й підносить їх до рівня універсальних філософських смислів, зрозумілих світовій спільноті. Узагальнення результатів дослідження підтверджує, що доробок композиторки відіграє стратегічну роль у процесах інтеграції українського мистецтва у глобальний соціокультурний простір. Завдяки унікальному поєднанню національної специфіки з загальнолюдськими гуманістичними цінностями, музика Ганни Гаврилець стає потужним інструментом утвердження авторитету української хорової школи на міжнародній арені, перетворюючи кожне виконання її творів на акт високої культурної самопрезентації.

Ключові слова: Ганна Гаврилець, українське хорове виконавство, духовна музика, неофольклоризм, виконавська інтерпретація, національна ідентичність.

Fedorchenko Valentyn. The Creative Work of Hanna Havrylets as a New Stage in the Development of Ukrainian Choral Performance

The article is devoted to a comprehensive study of the choral works of the outstanding Ukrainian composer Hanna Havrylets within the context of the evolution of national musical art at the turn of the 21st century. The relevance of the study is driven by the significant impact of the composer's oeuvre on the formation of modern repertoire and the modernization of choral performance culture. The study determines that Hanna Havrylets' creative work represents a qualitatively new stage where traditional national sources (folklore, sacred monody) are organically synthesized with the latest compositional techniques-sonorism, cluster texture, and avant-garde harmonic thinking.

The genre palette of the composer's work is analyzed, highlighting sacred concertos, liturgical works, folk performances, and choral miniatures. Particular attention is paid to the concept of the «psychologization of sacred space» in spiritual music, where the emphasis shifts from ritualism to an intimate dialogue between the individual and God. It is established that the introduction of symphonic thinking into choral scores and the use of extended vocal techniques (glissando, whispering, «white voice») became a true «technological breakthrough» for Ukrainian performance art.

It is substantiated that the creative heritage of Hanna Havrylets serves as a fundamental factor in preserving national identity under the conditions of globalization, as her musical language not only actualizes archaic layers of culture but also elevates them to the level of universal philosophical meanings accessible to the global community. The synthesis of the research results confirms that the composer's work plays a strategic role in the processes of integrating Ukrainian art into the global socio-cultural space. Due to a unique combination of national specificity and universal humanistic values, Hanna Havrylets' music has become a powerful tool for asserting the authority of the Ukrainian choral school on the international stage, transforming every performance of her works into an act of high-level cultural self-presentation.

Key words: Hanna Havrylets, Ukrainian choral performance, sacred music, neo-folklorism, performance interpretation, national identity.

Вступ. Творчість Ганни Гаврилець посідає особливе місце в контексті розвитку сучасного українського хорового мистецтва, виступаючи важливим чинником його оновлення та художньої еволюції. Українська хорова традиція, що формувалася протягом століть і ґрунтується на глибоких фольклорних та духовних засадах, у кінці XX – на початку XXI століття зазнала суттєвих

трансформацій, пов'язаних із переосмисленням національної спадщини та інтеграцією у світовий культурний простір. У цьому процесі творчість Ганни Гаврилець постає як яскраве явище, що поєднує традиційні інтонаційні джерела з новітніми композиторськими підходами, формуючи новий художній тип хорового мислення.

Актуальність дослідження зумовлена необхідністю глибшого осмислення внеску композиторки у розвиток українського хорового виконавства, зокрема в аспекті її впливу на формування сучасного репертуару та інтерпретаційної культури. Хорові твори Ганни Гаврилець вирізняються стильовою самобутністю, духовною насиченістю та високими виконавськими вимогами, що сприяє професійному зростанню хорових колективів і розширенню їхніх художніх можливостей. Саме тому її творчість доцільно розглядати як новий етап розвитку українського хорового мистецтва, який відкриває перспективи подальшого синтезу національних традицій і сучасних музичних тенденцій.

Мета статті полягає у комплексному дослідженні творчості Ганни Гаврилець в контексті розвитку сучасного українського хорового виконавства, а також у визначенні її ролі як важливого етапу еволюції національного хорового мистецтва.

Матеріали та методи. Матеріалами дослідження слугували хорові твори Ганни Гаврилець, зокрема духовні концерти, літургійні композиції, хорові мініатюри та обробки народних пісень, що репрезентують різні етапи її творчості. Джерельну базу також становили наукові праці вітчизняних і зарубіжних музикознавців з проблем розвитку українського хорового мистецтва, історії та теорії музики, хорового виконавства і диригування. Додатковим матеріалом стали нотні видання, аудіо- та відеозаписи виконань творів композиторки, а також виконавський досвід сучасних хорових колективів, що інтерпретують її музику в концертній практиці.

У дослідженні застосовано комплекс взаємопов'язаних методів. Зокрема, аналіз і синтез наукових джерел використано для визначення теоретичних засад і понятійного апарату дослідження; музикознавчий аналіз – для виявлення стильових, жанрових та інтонаційно-гармонічних особливостей хорових творів Ганни Гаврилець; порівняльний метод – для зіставлення її творчості з доробком інших українських композиторів у контексті розвитку хорового мистецтва; структурно-функціональний метод – для осмислення ролі окремих елементів музичної мови у формуванні цілісного художнього образу; метод узагальнення та систематизації – для формулювання висновків щодо значення творчості композиторки як нового етапу розвитку українського хорового виконавства.

Результати дослідження. Творчість Ганни Гаврилець (1958–2022 рр.) є унікальним явищем в українській музичній культурі на зламі ХХ–ХХІ століть. Її хоровий доробок не просто продовжує традиції українського неофольклоризму та духовної музики, а формує якісно новий етап розвитку виконавства, де технічна складність поєднується з глибинним психологізмом, а автентичний код – із модерною звуковою естетикою.

У хоровій творчості Ганни Гаврилець органічно поєднується синтез фольклору та авангардного мислення. Першоосною її художнього методу є глибоке, майже генетичне відчуття національного мелосу, який у її творах позбувається суто етнографічного забарвлення і стає об'єктом високого модерністського

переосмислення. Композиторка не просто використовує народну пісню як цитату, а препарує її структуру, виокремлюючи архаїчні поспівки, мікроінтервали та специфічні ладові нахили. Яскравим прикладом такого підходу є хор «Кроковее колесо», де давньоруська веснянкова інтонація стає фундаментом для розгортання складної звукової драматургії. Тут традиція виступає не об'єктом стилізації, а живим імпульсом для радикального оновлення музичної мови, де первісна енергія фольклору органічно вплітається у сучасні гармонічні структури [5].

Особливу увагу привертає робота Ганни Гаврилець із хоральною фактурою, яку вона трактує через призму сонористики. Традиційне багатоголосся часто поступається місцем розгалуженим кластерним вертикалям, де замість чітко окреслених акордів виникають «звукові плями». Наприклад, у фрагментах симфонії-дійства «Золотий камінь посіємо» композиторка майстерно використовує сонорні ефекти, шепіт та вигуки, що відтворюють магічну атмосферу обрядодійства. Межа між академічним співом і ритуальною стихією тут майже зникає, що вимагає від виконавців принципово нового рівня технічної мобільності [7].

Важливим аспектом цього синтезу є драматургічна трансформація поетичного слова. Так, у циклах на вірші Тараса Шевченка композиторка відходить від традиційного «кобзарського» пафосу, натомість занурюється у глибокий психологізм та експресіоністичну напругу. Використання авангардних засобів – дисонантних нашарувань та вільних метричних структур – дозволяє їй розкрити у Шевченковій поезії нові, трагічно-екзистенційні смисли. Виконавська складність таких полотен полягає у необхідності тримати чітку концептуальну лінію при максимальній емоційній амплітуді, що робить ці цикли справжнім іспитом для професійних колективів [8].

Зрештою, синтез фольклору та авангарду в доробку Ганни Гаврилець формує нову естетику тембральності в українському хоровому виконавстві. Композиторка розглядає хор не як сукупність голосів, а як універсальний «над-інструмент», здатний імітувати природні звуки, дзвони або електронні ефекти. На прикладі хорової кантати «Stabat Mater» ми бачимо, як розширення тембральних обріїв змушує диригентів шукати нові прийоми звуковидобування, що баланують між академічним куполом та фольклорною «відкритістю». Це перетворює кожен її твір на унікальну лабораторію, де українська автентика отримує право на сучасне, актуальне життя у світовому культурному просторі [3].

Творчість Ганни Гаврилець охоплює широкий спектр жанрів, що свідчить про багатогранність її мистецького мислення та глибоке розуміння природи хорового звучання. Одне з провідних місць у її доробку займають духовні концерти, які вирізняються масштабністю задуму, глибиною філософського змісту та драматургічною цілісністю. У цих творах композиторка звертається до сакральних текстів, інтерпретуючи їх через призму сучасного світовідчуття. Вона поєднує традиції українського церковного співу з новітніми засобами

музичної виразності, створюючи багатопланову фактуру та насичену гармонічну мову. Її духовні концерти вимагають від виконавців не лише технічної майстерності, а й глибокого емоційного занурення, що робить їх важливим елементом сучасного хорового репертуару [4].

Вагоме місце у творчості композиторки займають також літургійні твори, які безпосередньо пов'язані з богослужбовою практикою. У цих композиціях особливо відчутною є повага до канонічних традицій, однак Ганна Гаврилець не обмежується їх простим відтворенням. Вона прагне до внутрішнього осмислення духовного тексту, надаючи йому нових інтонаційних відтінків і звукових барв. Її літургійна музика характеризується стриманістю, зосередженістю та особливою чистотою звучання, що сприяє створенню молитовної атмосфери. Водночас композиторка використовує сучасні гармонічні та фактурні прийоми, завдяки чому її твори органічно поєднують традицію і новаторство, відкриваючи нові можливості для розвитку духовного хорового виконавства [9].

Не менш важливою складовою творчості Ганни Гаврилець є хорові мініатюри та обробки народних пісень, у яких найбільш яскраво виявляється її зв'язок із національною культурною традицією. Хорові мініатюри вирізняються лаконічністю форми, витонченістю музичної мови та глибокою емоційною насиченістю. У них композиторка досягає значної художньої виразності мінімальними засобами, приділяючи особливу увагу деталям – інтонації, динаміці, тембровим нюансам. Обробки народних пісень, у свою чергу, демонструють її здатність тонко відчувати фольклорний матеріал. Вона не просто гармонізує мелодію, а творчо переосмислює її, збагачуючи новими фактурними та гармонічними рішеннями, зберігаючи при цьому автентичний характер першоджерела. Така жанрова різноманітність свідчить про універсальність композиторського мислення Ганни Гаврилець і її здатність працювати в різних стильових площинах, поєднуючи традицію з сучасністю та створюючи цілісний художній світ [9].

Духовна спадщина Ганни Гаврилець посідає особливе місце в українському хоровому мистецтві, пропонує перехід від зовнішньої обрядовості до глибокого внутрішнього молитовного зосередження. Композиторка не просто звертається до сакральних текстів, а створює нову антропоцентричну модель духовної музики, де в центрі уваги опиняється не велич інституції, а трепетний діалог людської душі з Творцем. Її твори на канонічні тексти, такі як «Блаженний, хто дбає про вбогого» або «До тебе, приношу я, Господи, душу мою», демонструють відмову від традиційного «концертного» пафосу на користь інтимної, сповідальної лірики, що докорінно змінює вимоги до виконавської інтерпретації [10].

Ключовою характеристикою цієї нової парадигми є психологізація сакрального простору. Ганна Гаврилець майстерно використовує засоби сучасної хорової мови для передачі найтонших нюансів релігійного почуття – від смиренного шепоту до екстатичного

осаяння. У хорових псалмах композиторка часто застосовує принцип поступового фактурного накопичення, де з одного звука або лаконічної поспівки виростає грандіозна звукова вертикаль. Для виконавців це означає необхідність володіння бездоганним контролем над динамікою: здатність утримувати напружене *pianissimo* протягом тривалого часу та здійснювати м'які, «невидимі» переходи між гармонічними пластами [10].

Важливим кроком у розвитку українського хорового виконавства стало впровадження Ганною Гаврилець симфонічного мислення у духовні жанри. Її хорова молитва «Боже мій, нащо мене Ти покинув?» вражає своєю драматичною потужністю, де хор трактується як масштабний оркестровий апарат. Тут композиторка активно використовує поліфонічне нашарування голосів та складні дивізі (*divisi*), що створює ефект «багатовимірного» звуку. Таке письмо вимагає від хорового колективу не лише ідеальної інтонаційної чистоти, а й особливої акустичної витримки, здатності вибудувати довгі виконавські вектори, що об'єднують фрагменти тексту в цілісне філософське полотно [12].

Нарешті, духовна музика Ганни Гаврилець позначена унікальним синтезом візантійської традиції та сучасного європейського інтелектуалізму. У її партитурах можна почути відлуння давніх монодійних розспівів, які, однак, існують у вільному дисонантному середовищі. На прикладі твору «Молитва до Пресвятої Богородиці» ми бачимо, як традиційна мелодика трансформується під впливом нової гармонійної мови. Це створює особливий виклик для сучасного диригента: знайти баланс між канонічною суворістю та сучасною експресією. Творчість Ганни Гаврилець у цій сфері стала фундаментом для формування сучасного українського «духовного стилю», який поєднує національну ідентичність із загальнолюдськими гуманістичними цінностями [12].

Варто також відзначити, що творчість Ганни Гаврилець стала справжнім «технологічним проривом» для українського хорового виконавства, змусивши колективи вийти за межі традиційної класико-романтичної манери співу. Її партитури вимагають від артистів хору не лише бездоганного володіння голосом, а й навичок інструментального інтонування. Оскільки композиторка часто використовує складні гармонічні вертикалі з великою кількістю секунд та септим, виконавці мусять мати надзвичайно гострий слух, аби утримувати чистоту строю в умовах щільної дисонантної тканини. Це стимулювало розвиток нової якості ансамблевого звуку, де кожен голос має бути максимально мобільним та точним, як у камерному інструментальному ансамблі [11].

Окремим викликом для сучасних хорів стало опанування розширених вокальних технік, які Ганна Гаврилець органічно вплітала у свої твори. У таких композиціях, як «Крокове колесо» чи сцени з фольк-опери «Золотий камінь посіємо», хористи зіштовхуються з необхідністю поєднувати академічну манеру з елементами автентичного («білого») звуку, використовувати глісандо, мовленнєві вигукі та складні сонорні

ефекти. Це призвело до появи універсального типу хорового співака, здатного миттєво перемикатися між різними стильовими регістрами, що значно збагатило тембральну палітру провідних українських муніципальних та камерних хорів (зокрема «Київ», «Хрещатик», «Вінниця») [2].

Значний вплив творчість Ганни Гаврилець справила на диригентську інтерпретацію та техніку керування. Через часту зміну метру, асиметричні ритми та багатопластову фактуру, диригент постає перед завданням не просто «тактування», а архітектонічного вибудовування звукового простору. У творах на кшталт «Боже мій, нащо мене Ти покинув?» диригентові необхідно координувати численні *divisi*, забезпечуючи баланс між різними групами хору, які часто виконують самостійні ритмічні та мелодійні пласти. Це вимагає від керівника колективу високого рівня партитурного мислення та здатності транслювати складні філософські концепції через чітку й лаконічну жестову графіку [9].

Нарешті, музика Ганни Гаврилець виховала в сучасних виконавців особливу акустичну витривалість та динамічну гнучкість. Вміння виконувати тривалі статичні епізоди на граничному *ritardando* або витримувати колосальну емоційну напругу в кульмінаціях без форсування звуку стало ознакою професійної зрілості колективів [1]. Таким чином, доробок композиторки не лише збагатив репертуар, а й став потужним інструментом професійного зростання української хорової школи, піднявши її до рівня найвищих світових стандартів сучасної музики.

Висновки. Узагальнюючи результати дослідження, можна констатувати, що творчість Ганни Гаврилець є вагомим і самобутнім явищем сучасної української культури, оскільки вона органічно поєднує національні традиції з актуальними тенденціями розвитку світового музичного мистецтва. Одним із ключових аспектів її значущості є внесок у збереження національної ідентичності. У своїх хорових творах композиторка активно звертається до інтонаційних джерел українського фольклору, традицій церковного співу

та поетичної спадщини, що дозволяє зберігати й актуалізувати культурну пам'ять народу. Її музика не лише відтворює характерні риси українського музичного мислення, але й поглиблює їх, надаючи нового змісту та сучасного звучання. У такий спосіб творчість Ганни Гаврилець виконує важливу культуротворчу функцію, сприяючи утвердженню національної самобутності в умовах глобалізації.

Не менш значущим є її внесок у розвиток духовної музики, яка посідає центральне місце у творчому доробку композиторки. Звертаючись до сакральних текстів і традицій, Ганна Гаврилець створює твори, що поєднують канонічність із авторським новаторством. Її духовні композиції вирізняються глибиною емоційного переживання, внутрішньою зосередженістю та філософською насиченістю. Вони сприяють відродженню інтересу до духовної музики в сучасному суспільстві та формують новий підхід до її виконання – не лише як до частини богослужіння, але й як до самостійного художнього явища. Таким чином, композиторка розширює межі сакрального мистецтва, роблячи його актуальним і зрозумілим для сучасного слухача.

Водночас творчість Ганни Гаврилець відіграє важливу роль у інтеграції українського мистецтва у світовий культурний простір. Її твори виконуються як в Україні, так і за її межами, входять до репертуару провідних хорових колективів і викликають інтерес у міжнародній аудиторії. Це свідчить про універсальність її музичної мови, здатної передавати глибокі емоційні та духовні смисли незалежно від культурного контексту. Завдяки поєднанню національної специфіки з загальнолюдськими цінностями, музика Ганни Гаврилець стає зрозумілою і близькою слухачам різних країн, сприяючи популяризації української культури у світі та зміцненню її авторитету на міжнародній мистецькій арені.

Подальші дослідження можуть бути спрямовані на аналіз рецепції музики Ганни Гаврилець за кордоном як інструменту культурної дипломатії та популяризації українського мелосу в європейському просторі.

Література:

1. Багрій Т. С. Творчість Ганни Гаврилець: від витоків до світового визнання. *Науковий вісник Мелітопольського державного педагогічного університету*. 2013. № 2. С. 153–156. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Nvmdpu_2013_2_25
2. Варакута М. І., Кузнецова Ю. В. Творчість Ганни Гаврилець у площині перетворення українського музичного фольклору. Музикознавча думка Дніпропетровщини : зб. наук. статей. Дніпро: *Грані*, 2018. Вип. 14. С. 5–13.
3. Зосім О. Л., Білодід А. А. «Stabat mater» в українській музичній культурі: від традиції до постмодерних пошуків. *Міжнародний вісник: Культурологія. Філологія. Музикознавство*. 2017. Вип. 1. С. 110–121. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/mvkmfm_2017_1_21
4. Коханик І. М. Про детермінанти індивідуального стилю Анни Гаврилець. *Науковий вісник Національної музичної академії України імені П. І. Чайковського*. 2006. Вип. 44. С. 167–179.
5. Маскович Т. М. «Крокове колесо» Ганни Гаврилець: сакралізуючі елементи в стилістиці та драматургії. *Студії мистецтвознавчі*. 2014. № 1 (45). С. 87–100. URL : <http://sm.etnolog.org.ua/zmist/2014/1/87.pdf>
6. Маскович Т. М. Національні мотиви музики Ганни Гаврилець. *Мистецтво. Культура. Освіта*: зб. наук. праць. Івано-Франківськ : Фоліант, 2019. Вип. 2. С. 29–33.
7. Нискогуз І. «Золотий камінь посіємо» Г. Гаврилець в аспекті сучасного композиторського трактування фольклору. *Київське музикознавство: збірка статей*. Київ, 2016. Вип. 46. С. 121–127.
8. Перцова Н. О. Характерні риси хорової творчості Ганни Гаврилець. *Наукові записки Тернопільського національного педагогічного університету ім. В.Гнатюка*. 2016. № 2, вип. 35. С. 177–182. URL: <http://dspace.tnpu.edu.ua/handle/123456789/18354>

9. Полетаєва О. В. Ганна Гаврилець: жанрово-стильові аспекти творчості: дис. ... доктора філософії. Київ, 2022. 325 с.
10. Степанченко Г. В. Музичний всесвіт Ганни Гаврилець (штрихи до портрета). Музика. 2017. № 1. С. 24–29.
11. Сухомлінова Т.П. Художній світ хорової музики Ганни Гаврилець. Проблеми взаємодії мистецтва, педагогіки та теорії і практики освіти. 2015. Вип. 42. С. 288–300. URL: http://nbuv.gov.ua/UJRN/Pvmp_2015_42_28
12. Сухомлінова Т. П. Хорова творчість Ганни Гаврилець у контексті Новітнього Відродження національного музичного мистецтва: автореф. дис... канд. мистецтвознавства. Харків, 2016. 17 с.

References:

1. Bahrii, T. Ye. (2013) *Tvorchist Hanny Havrylets: vid vytokiv do svitovoho vyznannia*. [The work of Hanna Gavrylets: from origins to world recognition]. *Naukovyi visnyk Melitopolskoho derzhavnogo pedahohichnoho universytetu*. 2. 153–156 [in Ukrainian].
2. Varakuta, M. I., Kuznietsova, Yu. V. (2018) *Tvorchist Hanny Havrylets u ploshchyni peretvorennia ukrainskoho muzychnoho folkloru*. [Hanna Gavrylets's work in the context of the transformation of Ukrainian musical folklore]. *Muzykoznavcha dumka Dnipropetrovshchyny : zb. nauk. statei*. Dnipro: Hrani. 14. 5–13 [in Ukrainian].
3. Zosim, O. L., Bilodid, A. A. (2017) «Stabat mater» v ukrainskii muzychnii kulturi: vid tradytsii do postmodernykh poshukiv. [«Stabat mater» in Ukrainian musical culture: from tradition to postmodern searches]. *Mizhnarodnyi visnyk: Kulturolohiia. Filolohiia. Muzykoznavstvo*. 1. 110–121 [in Ukrainian].
4. Kokhanyk, I. M. (2006) *Pro determinanty individualnoho stylu Anny Havrylets*. [On the determinants of Anna Gavrylets' individual style]. *Naukovyi visnyk Natsionalnoi muzychnoi akademii Ukrainy imeni P. I. Chaikovskoho*. 44. 167–179 [in Ukrainian].
5. Maskovych, T. M. (2014) «Krokovoe koleso» Hanny Havrylets: sakralizuiuchi elementy v stylistytsi ta dramaturhii. [«The Stepping Wheel» by Hanna Gavrylets: sacralizing elements in stylistics and dramaturgy]. *Studii mystetstvoznachchi*. 1 (45). 87–100 [in Ukrainian].
6. Maskovych, T. M. (2019) *Natsionalni motyvy muzyky Hanny Havrylets*. [National motifs in the music of Hanna Gavrylets]. *Mystetstvo. Kultura. Osvita: zb. nauk. prats*. Ivano-Frankivsk: Foliant. 2. 29–33 [in Ukrainian].
7. Nyskohuz, I. (2016) «Zoloty kamin posiiemo» H. Havrylets v aspekti suchasnoho kompozytorskoho traktuvannia folkloru. [«Let's Sow the Golden Stone» by G. Gavrylets in the aspect of a modern composer's interpretation of folklore]. *Kyivske muzykoznavstvo: zbirka statei*. Kyiv. 46. 121–127 [in Ukrainian].
8. Pertsova, N. O. (2016) *Kharakterni rysy khorovoi tvorchosti Hanny Havrylets*. [Characteristic features of the choral work of Hanna Gavrylets]. *Naukovi zapysky Ternopil'skoho natsionalnoho pedahohichnoho universytetu im. V. Hnatiuka*. 2. 177–182 [in Ukrainian].
9. Polietaieva, O. V. (2022) *Hanna Havrylets: zhanrovo-stylovi aspekty tvorchosti* [Hanna Gavrylets: genre and style aspects of creativity]: dys. ... doktora filosofii. Kyiv. 325 s [in Ukrainian].
10. Stepanchenko, H. V. (2017) *Muzychnyi vsesvit Hanny Havrylets (shtrykhy do portreta)* [The musical universe of Hanna Gavrylets (strokes to the portrait)]. *Muzyka*. 1. 24–29 [in Ukrainian].
11. Sukhomlinova, T.P. (2015) *Khudozhnii svit khorovoi muzyky Hanny Havrylets*. [The Artistic World of Choral Music by Hanna Gavrylets]. *Problemy vzaiemodii mystetstva, pedahohiky ta teorii i praktyky osvity*. 42. 288–300 [in Ukrainian].
12. Sukhomlinova, T. P. (2016) *Khorova tvorchist Hanny Havrylets u konteksti Novitnoho Vidrodzhennia natsionalnoho muzychnoho mystetstva* [The choral work of Hanna Gavrylets in the context of the Modern Renaissance of national musical art]: avtoref. dys... kand. mystetstvoznachstva. Kharkiv. 17 s [in Ukrainian].

Дата першого надходження статті до видання: 19.03.2026

Дата прийняття статті до друку після рецензування: 16.04.2026

Дата публікації (оприлюднення) статті: 15.05.2026